

Vy från Storulvån Foto Sävhammar

Lalanderbladet september 2016

Släktträff i Alvastra och Ödeshög 2 juli 2016

Susanne och Nils Orrenius

Åsa och Thomas Orrenius

Vilken dag!

Ett stort TACK till Susanne och Nils, Åsa och Thomas och deras döttrar Clara och Emma.

Familjerna Orrenius i Alvastra och Ödeshög gav oss en dag att minnas med stor glädje. Den kännetecknades av generositet, välkomnande, proffsiga visningar och många goa skratt. Det blev möten med nya släktingar i olika generationer. Några kunde tyvärr inte komma som de tänkt på grund av sjukdom, begravning, olycksfall och annat som behövde prioriteras.

Åsa och Thomas gav oss intressanta presentationer av Alvastra Kungsgård och den verksamhet de bedriver i moderna miljöer - företaganda på högsta nivå - i vackra omgivningar med genomgående ekologiskt tänk för djuren och markerna. Allt som bara fanns där så naturligt och självklart, som ett resultat av deras arbete på gårdarna.

Vi imponerades av det nya kostallet, se bilden, och av de 18 000 hönor som går ute på dagarna. Lika många hönor har ett motsvarande liv på Susanne och Nils' gård. Äggen förpackas "på löpande band" och finns till försäljning i deras Äggbod – öppen året runt, dagligen mellan ca 8-20. Där finns även grönsaker och hallon när det är säsong.

Efter besöket på gården bjöd Släktföreningen på den guidning vi fick av Alvastra kloster. Klosterruinerna ligger i direkt anslutning till Kungsgården.

Därefter var det dags att åka till naturum Tåkern – en imponerande byggnad täckt av vass – och som alltid med Naturum är den fylld med information. Vi såg ett mycket vackert bildspel. Här var det dags för eftermiddagspausen – att njuta av kaffe och te och Susannes goda tillbehör. På samma sätt som vi startade dagen tillsammans.

Som avslutning på dagen bjöd Susanne och Nils på grillfest hemma på deras gård Åby Västergård. De drev tidigare Kungsgården, bytte sedan gård med Åsa och Thomas.

Det saknas personer på bilderna – bland andra fotografen Lars Gummesson och hans fru Barbro. Med på bilderna är också Susanne och Nils' barnbarn med kompisar. Deras son Johan träffade vi under dagen, han bor nästgårds i f d Åby Gästgivaregård. Dottern Elisabeth var på hemväg från USA, hon bor på en närliggande gård, Haddestad Storgård.

Åsa och Thomas

Fotot på Åsa och Thomas i början av artikeln är från 2014 då Alvastra Kungsgård utsågs till årets spjutspetsföretag inom de gröna näringarna av tidningen Land, Lantbruk i samarbete med LRF, LRF Konsult och lokala sparbanker. 2016 blev de utsedda till Årets företagare i Östergötland. Läs om deras gård på www.alvastrakungsgard.se och Facebook. Imponerande.

Susanne och Nils

Susanne tillhör Andersgrenen och är dotter till Ebba och Kurt Lalander – tabell A 175/176. Det finns mycket intressant att berätta om denna familj och det tillhör det som jag brukar skriva – ”kommer i nästa nummer.” Förutom att driva gårdarna så har de varit aktiva inom hästsport och haft uppfödning av taxar och hästar.

Släktträff i Washington State

Några glimtar från släktträffen på Shold's Beach och firandet av 4 juli 2016

Debbie, Gayle & Co med Daddio

They love Daddio too

Shold's Beach. Tips för nästa byggprojekt i Huså – utsikten från stranden mot Suljätten slår detta.
Men nya grillar, kunna köra ner bilarna

Mer om familjen Shold kommer bland annat på hemsidan www.lalander2020.se

Debbie (J 191), Daddio och Juanita (J 180)

Hur långt har du till närmast släkting?

Ett släktdrag är kanske att vi lever länge ...

Gertrud Persson 21 augusti 1880-1 januari 1981

Den första (för släktboken kända) är Gertrud Persson, tabell O 47 som alltså blev drygt 100 år. Hon föddes i Huså, flyttade 1902 till Michigan där hon gifte sig med Erik Grönblad, även han från Huså. Erik var anställd på Chicago & Northern Railroad.

Beda Rahm, född Silver 1 december 1903-7 mars 2006

Den hittills äldsta personen jag känner till är Beda Rahm, en fantastisk kvinna som gifte sig 1931 med Ville Rahm. Deras gård låg i Räcksjön, där de hade många smågrisar, kor och hästar. Senare köpte de ytterligare en gård i Stackris, som var det större jordbruket, och Beda cyklade emellan för att mjölka, för att nämna något av allt slit det innebar att ha gård på den tiden.

På gården fanns under "alla år" många ogifta kvinnor som blivit gravida och behövde en "fristad", samt barn som behövde ett fosterhem. Kvinnorna behöll ofta sin tjänst och stannade kvar på gården efter att de fött sina barn. Familjen fortsatte att ha kontakt med barnen och mammorna när de flyttat.

Läs mer om Beda, tabell N 415, och andra som levt länge på www.lalander2020.se – under rubriken Lalander och vidare till "Ett släktdrag är kanske ...". Där hittar du både John Orville Shold tabell J 179 och Anna Hägglöf tabell O 19.

Bedas syskon

August Bernhard Silver och Brita Olivia Jönsdotter i Stackris och Genvalla (tabell N 373) fick nio barn. Beda var nummer åtta i syskonskaran. Efter Brita Olivias död gifte August Bernhard sig med Karolina Persson som födde dottern Vivan.

Bedas äldsta bror Albert kom att bli jordbrukare i Stackris och Genvalla genom sitt gifte med Anna Jonsson från Stackris. Albert föddes 9 juni 1894 och dog 29 januari 1994.

Bedas halvsyster Vivan, föddes 2 november 1912 och dog 11 november 2012.

Brodern Erik blev "bara" 95 år – föddes 26 februari 1901 och dog 25 februari 1996.

Jag arbetar nu med att få information om dessa ättlingar som fick ett så långt liv och om Alberts dotter Britta som numera bor i Östersund. Hon fick inte möjlighet att skaffa egen familj. Förutom att arbeta på gården ägnade hon sig då att ta hand om "allt och alla".

Ingeborg Hedin med döttrarna Nilla och Kerstin

Beda Rahm

Sara Ingeborg Hedin 2 juli 1916-

Den 2 juli 2016 fyllde Ingeborg Hedin, tabell G 22, 100 år. Födelsedagen firades med döttrarna Nilla och Kerstin med familjer samt boende och personal på Fjällglimten i Duved. Bland alla lyckönskningar fanns telegram från såväl Carl-Gustaf och Silvia som från landshövding Jöran Hägglund.

Ingeborg, född Persson, växte upp på gården Östlien i Åre. Ingeborg är en glad och positiv person och har alltid varit mycket social, månat om att andra skall ha det "bra", så det blev ett härligt firande över generationsgränserna. Hon har av förståeliga skäl inte många jämnåriga vänner kvar. Musik har alltid varit en viktig del i hennes liv, hon är mycket musikalisk, har sjungit i kör och lyssnar gärna på opera. Annat som Ingeborg ägnat sig åt, det var att odla.

Nilla och Kerstin berättar att deras mamma tyckte om att handarbeta, hon stickade, vävde gardiner och mattor, sydde kläder. När de såg något, på bild eller i verkligheten, som de tyckte om, startade planeringen tillsammans med mamma. De har många minnen från när de valde tyg, ritade mönster och fick kläderna uppsydda av sin mamma. Vilken lycka! Åre betyder fortfarande mycket för familjerna som har en stuga samt lägenheter i hus som är byggda på de marker som hörde till föräldrarnas sista gård.

Signe Lalander 30 mars 1906-23 mars 2008

Signe är ett bevis på att även ingifta kan uppnå "mogen ålder". Jag skriver om henne för att hon var en "Lalander" som var välkänd och uppskattad i Åre. Vilken kvinna! Signe sprang på fjället som ett yrväder ända till 78-79 års ålder, hade gärna med sig en knippe ved hem. Hennes man Einar gav till slut upp, hans kommentar blev: "Jag vill inte följa med den där älgkalven till fjälls längre".

"Det var stor uppslutning när Signe Lalander, tabell A 191, fyllde 100 år i mars 2006. Genom att hon känner så många runt om i Sverige - det är alla hyresgäster och turister hon mött genom åren - strömmade blommor för tusentals kronor in under dagen. Till detta kom gratulationer från släkten och alla vänner i Åre med omnejd, alla vet vem denna mycket alerta 100-åring är. Signe njöt av alla hälsningar som man läste upp, men när de läste upp gratulationshälsningen från kungen och drottningen - då trodde Signe att de skojade med henne. Men så var det inte, och det var en hälsning som särskilt gladdde henne."

Kompletterad berättelse

I Lalanderbladet december 2015 kunde ni läsa om Nils Gustav Silver, tabell N 431, som fått sin historia nedtecknad av Olle Olofsson. Olle har nu hittat ny information om N G Silvers föräldrar. Han skriver så här:

”De köpte ett torp 1866, som de måste flytta efter laga skifte 1882 till en helt annan plats i Slandrom. Den plats som jag tror de flesta förknippar med familjen Silver/Lalander är den senare. Det visar sig alltså att de bodde på minst två olika ställen i byn. Jag har kompletterat min berättelse om N G Silver med anledning av detta. Sidan två är ändrad litet och en ny efterskrift med några bilder har tillkommit.”

Den tidigare berättelsen är nu utbytt på hemsidan (www.lalander2020.se under Nilsgrenen och N G Silver) mot den nya kompletterade berättelsen.

Cirkeln är sluten efter 100 år – det tog bara nio år

Det hela började med en artikel i NSD den 11 juli 2007 som Margareta Lalander i Luleå svarade på.

Del av artikeln i NSD - Norrländska Socialdemokraten

En förklaring till att skylten kommit till Finnskär kan vara att affärsföreståndare Einar Espling hade en stuga där. Han är en av de som står i affärsdörren på fotot. Med hjälp av vännerna Fritz och Ulla Nilsson och familjen Enqvist på Finnskär finns nu skylten i släktens ägo igen.

Skylden kommer från Hanna Lalanders första affär i Luleå. Affären låg i Baptistförsamlingen Ebenezers lokaler, de hade en fastighet på Storgatan 21. Affären fanns där mellan åren 1909-1914, sedan flyttades verksamheten till den nyuppförda affären i kvarteret Abborren i hörnet Storgatan - Smedjegatan nuvarande Smedjan.

Hannas man Per Lalander var aktiv inom Baptistförsamlingen och en mycket uppskattad predikant i både Norr- och Västerbotten. Han bidrog också på olika sätt, inklusive ekonomiskt, till Ebeneserkyrkans tillkomst i Luleå.

Skylden är nu varsamt rengjord med 4 1/2 liter Coca-Cola, den var väldigt rostig, därefter insmord med olja. Skylden mäter 200×60 cm, alltså ganska stor. Idag står den i Margarets hall som en "installation" och är en ganska häftig inredningsdetalj. Nu fattas bara en bra spotlight så att texten går fram bättre. Margareta är väldigt glad över att äntligen ha skylden i sin ägo.

Hanna Lalander

Fotot visar familjen Hanna och Per Lalander - de omger barnen Ture, Karin, Greta och Pelle. Mer om denna driftiga kvinna kommer "i nästa nummer" och på www.lalander2020.se.

Byta namn

Vår anfader Jacob Mårtensson Lalander och hans hustru Gertrud Jacobsdotter fick nio barn, två av dem - Olof och Gertrud - dog mycket unga (fyra respektive 13 månader gamla). Deras förnamn fördes över till barn som föddes senare. Sönerna Nils och Olof som stannade kvar i Huså och arbetade vid gruvan – gruvfogde respektive rostvändare – behöll efternamnet Lalander. Helena hette Jacobsdotter Lalander och Gertrud Jacobsdotter. Mårten, Jacob och Anders som alla blev jordbrukare bytte till Jacobsson, som ansågs ha en annan "värdighet".

Jacob Jacobsson, tabell J 176, bonde i Vikböle hade 8 barn. De tre yngsta sönerna Anders, Sven och Per tog sig namnet Lalander.

Jacob Jacobsson tabell J 231, hemmansägare i Vikböle, hade 6 barn. Två av sönerna, Jacob (Jac) och Erik tog sig namnet Lalander.

Olof Lalander, son till Stina Andersdotter och Erik Olofsson, tabell A 189, tog sig namnet Lalander efter Stinas farfar. Han begärde senare att få ta tillbaka farsnamnet, men lär ha fått utslaget att "Lalander duger".

Några av ättlingarna har även bytt till efternamn som syftar på de orter och områden de kommer ifrån som Inglann, Såmark, Tottmark. Mer om dem i kommande nummer.

Lalander känns självklart i Luleå.....

Margareta född Lalander, gift Ekholm, heter nu åter Lalander i efternamn. De positiva kommentarerna har varit många, inte minst från ungdomskamrater.

"Härligt, nu kan vi återigen på skäliga grunder kalla dig för Lalla som i skolan!"

"Så trevligt, jag har faktiskt oftast tänkt Margareta Lalander, när jag tänkt på dej..... Här i stan var ju Lalanders ett begrepp med koppling till kvalitet, när jag växte upp!"

"Lalander är ett så härligt namn; lalalalalander... lite som musik. Ung på nytt är inte dumt - smiley"

"Det passar ju så bra, nu när du dessutom bor på Köpmangatan som köpmansdotter du är".

Margareta Lalander och Katarina Lalander Hamnes

Släkten

Margareta är dotter till Karin och Ture Lalander. Ture är äldste son till Hanna och Per Lalander. Mamma Karin var född Hindolff och kom från Enköping. Margareta som föddes i Luleå 1939 är familjens mellanbarn. Hon har två bröder Folke född 1936 och Anders 1946.

Margareta har varit bosatt i Luleå hela livet. Pappa Ture ägde Lalanders herrekipering och mamma Karin hade *Kar-La* DAM. Lalanders damekipering ägdes av Margaretas faster Karin Tideman. Syskonen Ture och Karin tog över affärerna efter föräldrarna Hanna och Per Lalander. Som ung kunde Margareta inte tänka sig att arbeta i någon av affärerna, så hon valde en annan bana i livet. Hon utbildade sig till förskollärare och arbetade som sådan till 1982 då hon studerade vidare till speciallärare. Sedan dess och fram till pensioneringen 2004 har hon arbetat ed funktionshindrade barn och familjer inom landstingets habiliteringsverksamhet.

Familjen

Margareta gifte sig 1963 med Ruben Ekholm från Kalix-Nyborg. Enligt Pelle Lalanders släktforskning är han avlägset släkt med hennes farmor Hanna som kommer från samma by. Margareta och Ruben är s.k. sexmänningar.

Familjen har sedan bröllopet bott i Gammelstad strax utanför Luleå. De har tre döttrar, Katarina född 1963 och tvillingarna Anna och Fredrika födda 1965. Katarina har sonen André (född 1989) från sitt första äktenskap med Peter Jonsson från Gammelstad. Katarina och Peter tog familjenamnet Lalander när dom gifte sig. Lalandernamnet har alltså redan levt vidare inom familjen. Ruben avled 2011 efter en kort tids sjukdom och 1½ år senare flyttade Margareta in till Luleå från Gammelstad, då kändes det naturligt för henne att byta tillbaka till sitt gamla flicknamn.

Anna och Fredrika på sitt boende med Margareta

När Katarina var 2 år föddes systrarna Anna och Fredrika. Det visade sig ganska snart att något inte stod rätt till med dem. Dom utvecklades inte som förväntat och efter ca 3 års sökande, undrande och oro konstaterades att flickorna hade en CP-skada. Det var ovisst då vad det skulle innebära och hur framtiden skulle se ut för familjen. Anna och Fredrika har utvecklats mycket väl efter sina förutsättningar, är mycket olika personligheter och är enligt mamma Margareta trots sina begränsningar fantastiska tjejer som lever ett gott liv.

Mormor Karin sa ofta " Det är inte alla som har så mycket glädje av sina s.k. friska barn som vi har av Anna och Fredrika". "Kanske svårt för utomstående att förstå, men vi har fått lära oss att se möjligheterna och se varje framsteg med glädje och att det är en mening med allt och inte ta något för givet" säger Margareta. Anna och Fredrika bor sedan 1993 i en gemensam trerumslägenhet i ett s.k. gruppboende i Gammelstad. Där har dom sitt eget hem med föremål hemifrån, fint arvegods, Annas färgstarka målningar, krukväxter, TV, musikanläggning mm som tillhör ett riktigt hem.

När mamma Margareta kommer på besök är flickorna jättegglada och stora kramar utdelas sen hämtar Anna genast ett förkläde till mamma att ta på sig för nu ska vi laga mat, duka fint och äta tillsammans. Efter maten säger båda flickorna "Hej då" slängpussar och vinkar. Då behövs inte mamma längre. "Det är skönt att se att dom trivs och inte är ledsna när jag åker hem till mitt"; säger Margareta och fortsätter: "Oron för hur det blir den dag när jag inte

längre finns och orkar tänker jag mycket på. Personalen gör oftast ett fint och värdefullt arbete men dom är utbytbara och det innebär en otrygghet för mig”

Under våren 2016 kunde vi se på Facebook bilder från en vårutflykt till Selets bruk. Det blev en härlig dag i vårsolen med korvgrillning, möten med vänliga hjälpsamma människor, barn och hundar! Anna och Fredrika fyllde 50 år under julhelgen 2015, det firades storslaget med nära och kära på Källan Spa hotell. Ett favoritställe som flickorna åkt till varje år i drygt 15 års tid, där var det förutom Spabehandlingar även fin middag för 15 gäster med god mat och dryck, musik och fyrverkeri. Mycket uppskattat av både jubilarerna och alla gäster. För Margarets del har flickornas situation inneburit att hon även arbetat med barn med funktionshinder både i yrkeslivet inom landstinget, men också ideellt i Föreningen för utvecklingsstörda barn - FUB i Luleå lokalförening och länsförbund.

Föreningsarbetet har betytt mycket för Margareta, framför allt mötet med alla barn och föräldrar och hon känner också att hon kunnat vara till hjälp för många eftersom hon har egen erfarenhet. ”Många nya vänner har jag fått som jag haft förmånen att lära känna tack vare Anna och Fredrika”

Nutid

Margareta tycker att livet är gott. Hon är inte lika aktiv i föreningen nu men ställer upp om hjälp behövs. ”Jag har varit aktiv i 40 år och det räcker, de yngre föräldrarna måste komma fram och ta över” säger Margareta.

Nu får hon tid för egna intressen, mycket kultur, resor och vänner. Hon har också på gamla dagar börjat spela golf, ett intresse som funnits i familjen länge. Pappa Ture och mamma Karin var med och startade Luleå golfklubb 1955. Då var hon 15 år och hade andra intressen. Sedan kom livet emellan, men nu är golfen till stor glädje och hon försöker föra familjetraditionen vidare.

Familjen, släkten och vännerna har alltid varit viktiga för Margareta och det känns än viktigare när man blir äldre och har en anknytning till sina rötter. Margareta har bara varit med på släktmötet i Huså/Kall och på Öland, Däremot har hon varit flitig besökare i Huså. Minst 10 ggr har familjen varit där, alla årstider är fantastiska och hon längtar alltid tillbaka.

Margareta Lalander och hennes familj hittar du i tabell J 285 och framåt i släktboken.

Åre

Jag har lagt ut ett dokument på www.lalander2020.se där Lars Thomasson berättar om ”Åre i min barndoms- och ungdomstid”. Där omnämns både Östlien och Totten – områden som har Lalanderanknytning.

När jag talar med olika Lalanderättlingar blir det tydligt att många har kvar anknytningar till Åre med omnejd.

Här berättar Ulla Rapp (f Jonsson) om sin släkts kärlek till fjällvärlden.
Familjerna finns från tabell A 153 - Lennart Jonsson, son till Erik och Olga Jonsson

Åre i våra hjärtan

Bland de första bilderna på mig som liten är tagna i Åre, nedstoppad i en skidpulka och med min äldre syster som "ryggstöd". Föräldrarna är på skidturl någonstans i Ullådalen och det måste vara i påsktid för då styrdes kosan alltid mot Åre. Så har vi gjort sedan dess och bilden är tagen i mitten på fyrtioalet så det har blivit många resor dit under årens lopp. Vår familj har utökats sedan dess och vi är nu tre systrar med respektive, barn och barnbarn, som vistas i Åre under vinter- och sommarferier.

Ulla trivdes i fjällen redan då

En annan bild än den som omnämns i texten

Vår pappa Lennart föddes 1913 i Åre och växte upp där. Så småningom träffade han vår mamma som kom från Flen i Sörmland. Hon hade en syster som var astmatisk och i perioder fick vara på den skuranstalten, numera Åre sjukhus, för att få vård. Gertrud reste upp för att hälsa på henne och så korsades våra föräldrars vägar och tycke uppstod! När de bildade familj flyttade de från Åre.

Lennarts barndomshem fanns kvar en period men tidigt 60-tal köpte Gertrud och Lennart ett markområde, Brännan, som ligger ca tre kilometer från Åre centrum mot Duved till. Där byggde de ett fritidshus som blev vårt vinter- och sommarviste. Så många jullov, sportlov och påsklov vi har roat oss där! Skidåkning både på längden och utför har varit, och är, ett stort intresse för oss alla. Kul att se hur intresset hålls vid liv av det uppväxande släktet, barn och barnbarn.

Under åren har vi verkligen sett Åre förändras med nya backar och liftsystem och även bebyggelsen i byn har genomgått en stor förändring. Det är inte alla gånger jag applåderat detta, då jag tycker att Åre lite grann mist sin själ. Det var ju rätt kul att känna igen folk på byn, att hänga på Engmans och lägga en krona i jukeboxen, åka korgliften upp till Hummeln hängandes över korgkanten och spana in om det var några bekanta i backen. Och det var det oftast för strömmen av turister var inte så stor då på 60-talet. Men jag måste tillstå att det är ett fantastiskt skidsystem idag!

Under åren som gått har även Brännan förändrats. Pappa Lennart bosatte sig permanent där sedan vår mamma dog. Vi systrar med familjer byggde våra fritidshus i området och många blev de jul-och nyårshelger vi alla samlades medan han levde. Lennart och Gertrud planterade en kärlek till fjällvärlden och Åre hos oss alla och nu gör vi vårt bästa för att föra den vidare till nya generationer.

Läs Leonard Sundqvists intressanta berättelse

Yvonne Sävhammar har berättat hur hon och hennes man Gert fick en bunt papper av hennes pappa. Det var kort innan han dog. Han sa: "Kanske ni kan göra något av det här?"

Sommaren 2015 hade Gert och Yvonne en härlig semestervecka i Fogdegården i Huså. En dag tog de en dagstur upp till Suljätten, det var en underbar sommardag. Det var mycket brant upp till toppen, men de fick dock lön för mödan. När de kom upp hade de en underbar utsikt. Hela fjällvärlden låg framför dem. De såg Kallsjön och strax nedanför Sulviken - och skymten av en stuga - Leonards barndomshem.

Yvonne Sävhammar

Foto: Sävhammer

Vy mot Suljätten

Väl hemma tog de fram Leonards samlade, nerskrivna minnen - alltså med hans egna ord - och Yvonne gjorde denna intressanta sammanställning - Vallpojken från Jämtland - som ville resa långt. Den finns utlagd på hemsidan www.lalander2020.se under Olofsgrenen. Där kan du också läsa om hans föräldrar Anna Kristina Lalander och Magnus Sundqvist samt hans syskon Olof, Maria och Märta

På Facebook kan ni följa Yvonne och hennes man Gert som delar med sig av sina resor till Jämtland och lägger ut vackra bilder om det och annat trevligt som de gör.

Önskar er alla en fin höst

Tack för alla samtal, alla texter, alla bilder och alla möten. Släktträffen gav mersmak och jag hoppas att ni ordnar möten i era "närområden".

Förutom alla lovord till värdfamiljerna kom också kommentarer om släktträffen som:
Bra initiativ och Det här var så trevligt att jag måste åka hem och se om jag har betalat avgiften till föreningen

Bästa hösthälsningar från Birgitta Nordenman